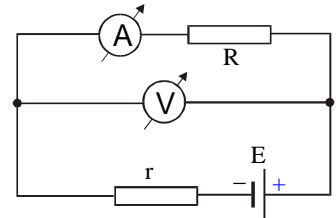

“Augustin Maior” Fizika verseny 2004, XI. osztály

I. Egy $m = 10$ kg tömegű test H magasságból szabadon esik. A Föld felszínét $v = 100$ m/s sebességgel éri el. Határozzuk meg:

- a H magasságot
  - az esés időtartamát
  - a test mozgási és helyzeti energiáját $h_1 = 320$ m magasságban
  - az esés utolsó másodpercében megtett út hosszát
- A légellenállás elhanyagolható és $g = 10$ m/s².

II. Az ábrán látható áramkörben a telep elektromotoros feszültsége (E) és belső ellenállása (r) ismeretlenek, az A ampermérő és V voltmérő ideálisnak tekinthetők, míg az R ellenállás változtatható értékű. Az R ellenállás különböző értékeire az áramforrás sarkain az U feszültség és az I áramerősség mért értékeit az alábbi táblázat tartalmazza:

U [V]	9	8	7	6	5
I [A]	1	2	3	4	5

- Határozzuk meg az R ellenállást az U feszültség minden értékére.
- Ábrázoljuk grafikusán az U feszültséget az I áramerősség függvényében és adjuk meg azt az egyenletet amely meghatározza az U feszültség változását az I áramerősség függvényében.
- Az előző eredmények ismeretében javasoljon egy módszert az elektromos feszültség és a belső ellenállás meghatározására
- R milyen értékére kapunk maximális áramerősséget az áramkörben? Adjuk meg az áramerősség kifejezését ebben az esetben.

III. Két, egymástól nagyon távol elhelyezett és elektromos szempontból egymástól szigetelt fémgolyó sugarai $R_1=1$ cm illetve $R_2=2$ cm. Az R_1 sugarú gömböt $Q_1=333 \cdot 10^{-12}$ C töltéssel töltjük fel. Az R_2 gömbön nem található töltés ($Q_2 = 0$).

- Mekkora a gömbök potenciálja? (V_1 és V_2)
- Összeérintjük a két gömböt. Mekkora töltésmennyiség lesz a gömbökön az érintkezés után? (Q_1' és Q_2')
- Mekkora a gömbök V_1' és V_2' potenciálja a b) esetben?
- A gömböket $d = 3$ m távolságra távolítjuk el. Mekkora lesz az elektrosztatikus tér E erőssége és V potenciálja, az első gömbtől $d / 3$ távolságra a két gömböt összekötő szakasz mentén?

Adott: $4\pi\epsilon_0 = 111 \cdot 10^{-12}$ F/m.

IV. Két, $V_1 = 10$ l illetve $V_2 = 20$ l térfogatú edény egy csappal ellátott elhanyagolható térfogatú csővel van összekötve. Kezdetben a csap zárva van. Az első edényben $m_1 = 8$ kg oxigén található ($\mu_1 = 32$ kg/kmól), a másodikban pedig $m_2 = 7$ kg nitrogén található ($\mu_2 = 28$ kg/kmól). Mindkét edény szobahőmérsékleten van ($t_1 = 27$ °C). Határozzuk meg:

- az edényekben levő gázok p_1 illetve p_2 nyomását.
  - a gázok belső energiáit (U_1 és U_2)
- Kinyitjuk a csövön levő csapot.
- mekkora lesz a p nyomás a két edényben szobahőmérsékleten?
  - határozzuk meg a második tartályba átmenő oxigén tömegét.

Adott: $C_V = 5R/2$ kétatomos gázok esetén, $R = 8310$ J/kmólK

- Írjuk fel a centripetális erő kifejezését, adjuk meg a használt jelölések fizikai értelmezését és az előforduló mennyiségek mértékegységét.
- Jelentsük ki a termodinamika első főtételét és írjuk fel kifejezését, megadva a felhasznált jelölések fizikai értelmezését és az előforduló mennyiségek mértékegységét.

Pontozás: **I – 20 p, II – 20 p, III – 20 p, IV – 20 p, V – 10 p, Hivatalból – 10 p**

Munkaidő: **3 óra**